

(Publisert i tidsskriftet Minervas nettgave 12. mars 2009;
<http://minerva.as/?vis=artikkel&fid=1171&id=120320091417492465&magasin=ja>)

Strukturrasjonaliseringens forbannelse

Heller enn å sentralisere museums-Norge burde man slippe museene fri, og la de tusen blomster blomstre - eller svinne hen.

* Publisert av: Odd Gunnar Skagestad

Torsdag 12. mars 2009

I Minervas nettgave torsdag 12. mars tar Nicolai Strøm-Olsen opp Kulturdepartementets hardhendte fusjonspolitikkk overfor landets muséer (en politikk som på 1960-70-tallet ville ha blitt fordømt av landets "progressive" presseorganer under fy-ordet "strukturrasjonalisering").

Strøm-Olsen vedgår at "riktignok var det nødvendig å redusere antall museer i Norge fra 800, slik reformen gikk ut på". Men hvor har han dette fra, - at det var "nødvendig"? Nødvendig for å tjene hvilke formål? Eller for å tjene hvilke aktørers interesser - "*cui bono*?", som de gamle romere sa på originalspråket.

Strøm-Olsen er inne på forklaringen når han i sitt avslutningsavsnitt påpeker at "Slik får vi færre selvstendige enheter med høyt faglig nivå som kan tale kulturbyråkatene imot. Kanskje er det derfor Kulturdepartementet viser en slik forakt for kunnskap?"

Selvsagt er det derfor! Og kroneksempelen i så måte er det såkalte "Nasjonalmuséet for kunst" - et fusjonsmonster som aldri skulle ha eksistert. Et prosjekt som tilsynelatende ikke har hatt noe annet kjent formål enn å rasere tradisjonsrike og livskraftige kulturinstitusjoner, samt tilfredsstille kultokratiets klåfingrede forfengelighet.

Vel, dette har vært en del av saken. Hovedformålet har likevel vært noe så enkelt, opplagt og trivielt som Kulturdepartementets ønske om å ha "færre aktører å forholde seg til" i sin maktutøvelse. Et banalt og forutsigbart utslag av våre øvrigheters bekvemmelighetshensyn kombinert med den maktbrynde som uvegerlig følger med tilværelsen på samfunnets kommandohøyder. Og i kulturpolitikken som i andre virksomheter som innebærer klientifisering av mottagerne av statlige overføringer, gjelder det gamle ordtaket om at "He who pays the piper, calls the tune".

Det kan synes paradoksalt at Kulturdepartementet i selve Mangfoldsåret 2008 klarte den bragden å redusere antall museer her i landet fra 800 til 100, og samtidig holde fast på sin djerpe målsetting om å bringe antallet videre ned i 60 stk. (formodentlig et rimelig håndtérbart volum).

Kan hende ville Fedrelandets kultur mangfold ha blitt bedre ivaretatt om staten hadde avvirket hele overføringskonseptet, og heller latt muséene få seile sin egen sjø - og klare seg som best de kunne? Noen ville trolig bukket under, langt flere ville bli ha blitt nødt til å foreta betydelige omlegninger av sin virksomhet for å overleve. Og hvorfor ikke? Ville Norge være en fattigere kulturnasjon dersom vi hadde *bærekraftige* kulturinstitusjoner?

- Odd Gunnar Skagestad arbeider til daglig i UD. Han er en aktiv skribent og samfunnsdebattant, og har tidligere hatt artikler i bl.a. Samtiden, Nytt Norsk Tidsskrift og Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift.
-